

Sygn. akt III Ca 1171/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk

Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

Sędzia SR (del.) Roman Troll

Protokolant Wioletta Matysiok

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa A. L.

przeciwko C. I. Niestandardyzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 24 stycznia 2014 r., sygn. akt I C 804/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 21 maja 2010 r. Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie o sygn. akt I Nc 30299/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności tego Sądu z dnia 8 grudnia 2010 r.;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) w tym 552 zł (pięćset pięćdziesiąt dwa złote) podatku od towarów i usług, tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym;

3. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach) 3869,72 zł (trzy tysiące osiemset sześćdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt dwa grosze) tytułem kosztów sądowych od uiszczenia których powód był zwolniony;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1476 zł (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych) w tym 276 zł (dwieście siedemdziesiąt sześć złotych) podatku od towarów i usług, tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym;

III. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach) 617 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów sądowych od uiszczenia których powód był zwolniony;

SSR (del.) Roman Troll SSO Tomasz Tatarczyk SSO Gabriela Sobczyk

UZASADNIENIE

A. L. domagał się w pozwie wniesionym przeciwko C. I. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W. pozbawienia w całości wykonalności nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 21 maja 2010r. wydanego w sprawie o sygn. akt I Nc 30299/10, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 8 grudnia 2010r.

W uzasadnieniu wskazał, że nie był stroną bankowej czynności z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną w K., będącej źródłem zobowiązania stwierdzonego tytułem wykonawczym, bowiem nie zawierał z bankiem żadnej umowy kredytowej. Podniósł, że w dniu 25 listopada 2000r. skradziono mu portfel z pieniędzmi i dokumenty, którymi posłużono się przy zawieraniu umowy. Wskazywał, że już raz (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w K. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzonego w klauzulę przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach, który stanowił podstawę egzekucji. Wyrokiem z dnia 3 marca 2005r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach w sprawie o sygn. akt IC 601/03 pozbawił wykonalności ten tytuł wykonawczy. Zarzucał, że pozwany jako nabywca wierzytelności od (...) Bank Spółki Akcyjnej w K. (dawnej (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w K.), wykazał się złą wolą, kontynuując egzekucję przeciwko niemu, mimo powiadomienia o zaistniałej sytuacji. Wobec tego zarzucał naruszenie zasad współzycia społecznego przez pozwanego w rozumieniu art. 5 k.c. Jako podstawę powództwa wskazał przepis art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że przepis art. 840 § 1 k.p.c. wskazuje na możliwość żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego niebędącego orzeczeniem sądu. Kwestionowanie istnienia zdarzeń stwierdzonych orzeczeniem sądu jest w postępowaniu o pozbawienie tytułu egzekucyjnego wykonalności niemożliwe. Zarzucał, że powód miał możliwość wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty, ale tego nie uczynił. Podnosił, że istnienie roszczenia nie było nigdy przedmiotem rozstrzygnięcia sądu, dlatego powoływanie się na naruszenie zasad współzycia społecznego było bezzasadne

Na rozprawie w dniu 27 maja 2013r. pełnomocnik powoda podniósł, jako kolejną przyczynę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, że kwestionuje przejście obowiązku na powoda mimo formalnego dokumentu potwierdzającego to przejście. Pozwany miał mieć bowiem wiedzę na temat wcześniejszego postępowania sądowego w sprawie o sygn. akt IC 601/03.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach oddalił powództwa w sprawie, nie obciążył powoda kosztami postępowania oraz zasądził od Skarbu państwa- Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach na rzecz radcy prawnego S. W. kwotę 2952 zł, w tym VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powodowi w postępowaniu z urzędu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowi ukradziono w T. na (...) dnia 25 listopada 2000r. portfel z zawartością 300zł oraz dokumentami: dowodem osobistym i książeczką wojskową. Mimo wszczęcia dochodzenia w tejże sprawie przez Komendę Powiatową Policji w T. postanowieniem z dnia 29 grudnia 2000r. w sprawie 1 Ds. 2069/00 zostało ono umorzono z uwagi na niewykrycie sprawy przestępstwa.

Dochodzenie w sprawie oszustwa na szkodę powoda, dokonanego czynem ciągłym przez nieznanego sprawcę przy pomocy uprzednio skradzionych powodowi w dniu 25 listopada 2000r. dokumentów oraz sfalszowanego zaświadczenia o zatrudnieniu w firmie (...) SA w K. Młynie, m.in. w zakresie zawarcia przedmiotowej umowy kredytowej z pośrednikiem prawnym pozwanego, zostało umorzono wobec niewykrycia sprawcy, postanowieniem z dnia 31 maja 2001r.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 27 listopada 2000r. została zawarta umowa o kredyt na zakup artykułów przemysłowych i usług nr (...) przez pełnomocników (...) Spółki Akcyjnej w K. z osobą podającą się i legitymującą dokumentami wystawionymi na nazwisko A. L.: dowodem osobistym i książeczką wojskową oraz zaświadczeniem o zarobkach w firmie (...) wK..

Kredytobiorca nie spłacał rat kredytowych, w związku z czym wypowiedziano mu umowę kredytu dnia 09 lutego 2001r., wzywając do zapłaty pismem z dnia 16 marca 2001r. i 13 grudnia 2002r.

Poprzednik prawny pozwanego wystawił przeciwko powodowi w oparciu o przedmiotową umowę kredytową bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 26.02.2003r. W umowie opiewającej na kwotę 3475,00 złotych kredytobiorca poddał się egzekucji należności z niej wynikających do kwoty równoważnej 300% sumy kredytowej.

Powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowieniem z dnia 14 października 2003r. wydanym w sprawie o sygn. I Co 2163/03 nadał klauzulę wykonalności. W oparciu o tenże tytuł poprzednik prawny pozwanego wszczął przeciwko powodowi egzekucję komorniczą w sprawie prowadzonej przez Komornika Sądowego Rew. II przy tut. Sądzie o sygn. akt Km 2491/03.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach prawomocnym wyrokiem z dnia 3 marca 2005r. w sprawie o sygn. akt IC601/03 pozbawił wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny wydany przez (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną w K. nr (...) z dnia 26 lutego 2003r., któremu klauzulę wykonalności nadano postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 14 października 2003r. w sprawie o sygn. I Co 2163/03

Sąd Rejonowy ustalił następnie, że umową sprzedaży wierzytelności z dnia 24 marca 2009r. (...) Bank Spółka Akcyjna w K. zbył na rzecz pozwanego "bezsporne i wymagalne wierzytelności pieniężne", w tym również wierzytelność wobec powoda

Na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda z dnia 15 marca 2010r., Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy dnia 21 maja 2010r. w sprawie o sygn. akt INc 30299/10, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Odpis nakazu zapłaty doręczono powodowi, który osobiście podpisał zwrotne potwierdzenie odbioru. Dnia 8 grudnia 2010r. nakaz zapłaty zaopatrzone w klauzulę wykonalności.

W oparciu o ten tytuł pozwany wszczął przeciwko powodowi egzekucję komorniczą w sprawie prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach Marcina Zdunka o sygn. akt Km 5505/11. W wyniku czynności egzekucyjnych nie wyegzekwowano żadnych kwot .

Sąd Rejonowy ustalił, że powód A. L. nie zawierał umowy kredytowej nr (...) z poprzednikiem prawnym pozwanego. Powód po zawiadomieniu o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym, by wyjaśnić sytuację kontaktował się telefonicznie z pracownikami pozwanego informując o kradzieży dokumentów, postępowaniach karnych i wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wydanego w sprawie IC 601/03. Pismem z dnia 3 października 2011r. powód żądał zaniechania prowadzenia egzekucji przez pozwanego.

Stroną umowy kredytowej nr (...), osobą podpisującą ją jako kredytobiorca, nie był powód A. L..

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy nie dopatrzył się podstaw do uwzględnienia roszczenia powoda.

Wskazał, że podstawami powództwa opozycyjnego mogą być zarówno kwestionowanie istnienia tytułu egzekucyjnego, jak i okoliczności związane z nadaniem mu klauzuli wykonalności. Zawraca uwagę różnica pomiędzy tytułami egzekucyjnymi będącymi orzeczeniami sądowymi i innymi tytułami egzekucyjnymi. To rozróżnienie wiąże się ze skutkami prawomocności materialnej orzeczeń sądowych. Z mocy art. 365 § 1 k.p.c. prawomocne orzeczenia sądowe wiążą nie tylko strony i sąd, który je wydał, ale także inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby. Natomiast w przypadku tytułów nie mających tych cech, takich jak bankowe tytuły egzekucyjne, można kwestionować istnienie obowiązku stwierdzonego tego rodzaju tytułami egzekucyjnymi za pomocą zarzutów dotyczących np. wad oświadczeń woli oraz innych przyczyn nieważności czynności prawnych (porównaj wyrok SN z dnia 18.01.2008r., V CSK 368/07, nie publ.).

Tytułem wykonawczym stanowiącym podstawę wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko powodowi był nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 21 maja 2010r. wydany w sprawie o sygn. akt I Nc 30299/10, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności tego Sądu z dnia 8 grudnia 2010r.

Powód domagał się natomiast pozbawienia wykonalności w całości tytułu wykonawczego na podstawie art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c.

W myśl powyższego przepisu dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego w całości lub w części, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, przez co w piśmiennictwie rozumie się zaprzeczenie przez dłużnika obowiązkowi spełnienia na rzecz wierzyciela świadczenia objętego tytułem egzekucyjny.

Sąd Rejonowy wskazał, że powództwo opozycyjne oparte na omawianej podstawie jest dopuszczalne, o ile nie występują przeszkody w postaci niedopuszczalności drogi sądowej, powagi rzeczy osądzonej lub zawisłości sporu. Dłużnik nie może w drodze tego powództwa zmierzać do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia sądu stanowiącego tytuł egzekucyjny (porównaj wyrok SN z dnia 12.12.1972r., II PR 372/72, OSP 1973/11/222).

Wskazał, że podstawą egzekucji skierowanej przeciwko powodowi był nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym korzystający z powagi rzeczy osądzonej. A stan powagi rzeczy osądzonej pociąga za sobą m.in. skutek w postaci prekluzji materiału procesowego sprawy, co oznacza, że z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia merytorycznego zarzuty, których podstawą są okoliczności istniejące już w czasie postępowania – przed wydaniem nakazu zapłaty, nie mogą być podstawą podważania skutków prawomocnego nakazu zapłaty, jeżeli nie zostały zgłoszone w trakcie postępowania. Strona traci zatem możliwość podnoszenia tych okoliczności, o ile nie wykaże, że nie mogła uczynić tego we właściwym czasie z przyczyn od niej niezależnych. W rozpatrywanej sprawie powód osobiście odebrał nakaz zapłaty Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 21 maja 2010r. i mimo pouczenia w ustawowym terminie nie wniósł od niego zarzutów, co skutkowało uprawomocnieniem orzeczenia.

Konsekwencją powyższego była w ocenie Sądu Rejonowego niedopuszczalność kwestionowania przez powoda zdarzeń stanowiących podstawę wydania nakazu zapłaty przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy dnia 21 maja 2010r. w sprawie o sygn. akt I Nc 30299/10, co uczynił w piśmie procesowym z dnia 23 lipca 2013r. Nadto wniesienie zarzutów na tym etapie postępowania stanowiło naruszenie przepisu art. 843 § 3 k.p.c., który stanowi, że w pozwie powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty prawa korzystania z nich w dalszym postępowaniu. W toku postępowania nie zaistniały żadne nowe okoliczności, które mogłyby stanowić podstawę kolejnych zarzutów, których powód nie mógł zgłosić w pozwie.

Sąd Rejonowy wskazał, że przy wniesieniu pozwu powód wskazywał na naruszenie zasad współżycia społecznego z art. 5 k.c., podnosząc, że pozwany kupując wierzytelność zdawał sobie sprawę z faktu, że nie może być ona egzekwowana na drodze sądowej, bo obejmowała nieistniejącą wierzytelność, a wobec tego przejście wierzytelności nastąpiło wadliwie i nieskutecznie. Zarzucał, że uzyskanie kolejnego tytułu wykonawczego stanowiło obejście prawa. W ocenie Sądu Rejonowego analiza umowy sprzedaży wierzytelności tego zarzutu nie potwierdza. Nadto wskazał, że w postępowaniu przewidzianym w art. 840 k.p.c. sąd nie może badać słuszności wyroku sądowego w chwili jego wydania nawet wówczas, gdy nastąpiło podstępne wyłudzenie orzeczenia. Godziłoby to w powagę rzeczy osądzonej. S Sąd Rejonowy wskazał, że zagadnienie, czy podstawę powództwa opozycyjnego może stanowić zachowania bezprawne wierzyciela egzekwującego prawomocne orzeczenie, które okazały się niemożliwe do pogodzenia z zasadami wyrażonymi w art. 5 k.c. stanowiło przedmiot licznych wypowiedzi w nauce i judykaturze. W orzeczeniu z dnia 27 stycznia 1999r., II CKN 151/98 (OSNC 1999/7-8/134) Sąd Najwyższy wyraził zapatrywanie, że zarzut nadużycia prawa nie może stanowić samodzielnej podstawy pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Nawet gdyby dopuścić w wyjątkowych wypadkach taką możliwość, to mogłoby to mieć miejsce tylko wówczas, gdyby po powstaniu zaskarżonego tytułu wykonawczego, nastąpiło wyjątkowe zdarzenie, które sprawiłoby, że wykonanie takiego wyroku byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W ocenie Sądu Rejonowego natomiast przez powoda okoliczności, niezależnie od oceny ich wyjątkowości, niewątpliwie nie powstały po powstaniu zaskarżonego tytułu wykonawczego, istniały przed wydaniem nakazu zapłaty (porównaj wyrok SN z dnia 05.06.2007r., I CSK 116/07, LEX 453131).

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art.102 k.p.c., który stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przy zastosowaniu tego przepisu Sąd Rejonowy wziął pod uwagę nieetyczne zachowanie poprzednika prawnego pozwanego, które wywołało wniesienie powództwa oraz przebieg postępowania, które wykazało, że powód nie zaciągnął kredytu u poprzednika prawnego pozwanego. Nadto to, że pozwany nie uwzględniając opinii grafologicznej złożonej w sprawie IC 601/03 wywołał potrzebę poniesienia kosztów kolejnych opinii grafologicznych. Uwzględnił też sytuację materialną pozwanego, który nie posiada żadnego majątku. Utrzymuje się z pracy dorywczej i pomocy rodziny. To zdaniem Sądu Rejonowego stanowiło na gruncie zasad słuszności leżących u podstaw art.102 k.p.c., wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu tego przepisu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono, jak w pkt. 3 sentencji wyroku, zgodnie z § 6 pkt.5, § 19 i §20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radców prawnych z urzędu (Dz.U. nr163,poz.1349) przy uwzględnieniu VAT.

Apelację od tego wyroku złożył powód. Zaskarżając ten wyrok w całości, zarzucił mu naruszenie przepisów art. 840 kpc, polegające na niezasadnym przyjęciu, że błędnie została wskazana podstawa prawna roszczenia, podczas gdy brak jest przepisów nakładających na strony dokładne sprecyzowanie podstawy prawnej a także podlegające na uznaniu, że brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa przy prawidłowym poczynieniu ustalenia, że to nie powód zawierał umowę kredytową w 2000 r. stanowiącą podstawę dochodzonego przez pozwaną wierzytelności.

Zarzucił naruszenie art. 843§3kpc poprzez uznanie, że przywołane w piśmie procesowym z 23 lipca 2013 r. zarzuty stanowiły obejście prekluzji podczas gdy zarzuty te stanowiły wyłącznie doprecyzowanie stanowiska strony powodowej i złożone zostały za zobowiązanie Sadu orzekającego nałożone podczas rozprawy z dnia 22 maja 2013r.

Zarzucił nadto naruszenie art. 365 kpc polegające na nieuwzględnieniu powagi rzeczy osądzonej w zakresie ustalenia braku istnienia obowiązku po stronie powoda w prawomocnym wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 3 marca 2005r. wydanego w sprawie I C 601/03 podczas, gdy taki obowiązek wynikał wprost z przepisów.

Zarzucił też błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że powód kontaktował się z pozwaną dopiero na etapie postępowania egzekucyjnego celem wyjaśnienia sytuacji, gdy o braku podstaw do żądania wobec niego zapłaty powód informował pozwaną już w czerwcu 2009r. poprzez przefaksowanie na podany numer telefonu kompletu dokumentów w tym i prawomocnego orzeczenia Sądu z dnia 3 marca 2005r.

Nadto zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu przez Sąd orzekający iż analiza umowy wierzytelności nie potwierdza zarzutu obejścia prawa, podczas gdy w tej umowie wskazano, że jej przedmiotem miała być bezsporna i wymagalna wierzytelność pieniężna wynikająca z zawartych z dłużnikiem powodem umowy kredytu lub pożyczki podczas gdy Sąd prawidłowo ustalił, że to nie powód był stroną umowy kredytowej.

Zarzucił też naruszenie art. 5 kc polegające na nieuwzględnieniu zgłoszonego już w pozwie zarzutu naruszenia zasad współzycia społecznego i zasad słuszności tj. na uznaniu braku podstaw do jego zastosowania w niniejszej sprawie podczas gdy z zebranego sprawie materiału dowodowego w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że nieetyczne zachowanie poprzednika prawnego pozwanej i samej pozwanej (w toku załączonych do apelacji dokumentów) stanowiło podstawę orzeczenia w postaci nakazu zapłaty i jako takie nie zasługuje na ochronę prawa.

Stawiając te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w pełnym zakresie oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów udzielonej powodowi pomocy prawnej z urzędu albowiem nie zostały one pokryte ani w całości ani w części.

Ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Wniósł też wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z dokumentów odnalezionych przez powoda na obecnym etapie postępowania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący zarzucił, że Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szeroko odniósł się do zasady prawomocności, odniósł ją jednak jedynie do nakazu zapłaty postępowaniu nakazowym nie rozpatrując tego zagadnienia w kontekście prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 3 marca 2005r., które również z powagi rzeczy osądzonej korzysta.

Wskazał, że zasada naruszenia art. 5 kc dotyczy zachowań faktycznych jak i czynności prawnych, w tym proceduralnych, dokonywanych na podstawie kompetencji wchodzących w zakres danego prawa podmiotowego. Wskazał na pogląd Sądu Najwyższego, zgodnie z którym zasadniczą podstawę stwierdzenia o wystąpieniu nadużycia prawa stanowić powinna analiza zachowania uprawnionego (uzasadnienie wyroku SN z dnia 9 grudnia 2009r., IV CSK 290/09). Podkreślił przy tym, powołując się na orzecznictwo dotyczące art. 5kc, że opozycja oraz jej poprzednik prawny są podmiotami profesjonalnymi, na których z tej racji ciąży szersze obowiązki. Pomimo tego pozwana zakupiła nieistniejącą wierzytelność i kierując do Sądu sprawę o wydanie nakazu zapłaty naruszyła przepisy dotyczące prawomocności orzeczeń sądowych oraz zasady współżycia społecznego.

Wskazał na niekonsekwencję Sądu Rejonowego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w zakresie dokonanych ustaleń, rozważań oraz wskazanej podstawy nieobciążania powoda kosztami postępowania.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne są prawidłowe i jako takie Sąd Okręgowy je podziela. Nie podziela natomiast oceny prawnej okoliczności niniejszej sprawy.

Podnieść należy wszakże, wbrew stanowisku powoda wyrażonym w apelacji, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby pozwana w okresie poprzedzającym wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 21 maja 2010r. w sprawie o sygn. I Nc 30299/10 Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie. Niewątpliwie bowiem okoliczność ta, co słusznie zauważył Sąd Rejonowy nie wynika z treści umowy sprzedaży wierzytelności. Nadmienić należy, że nierzetelne zachowanie poprzednika prawnego pozwanej przy zawieraniu tej umowy nie zmienia takiej oceny stanu świadomości pozwanej w okresie poprzedzającym powstanie tytułu wykonawczego, bowiem nic innego nie wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego.

Nadmienić należy, w kontekście ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy, że Sąd Okręgowy oddalił na zasadzie art. 381kpc wnioski dowodowe powoda zgłoszone w apelacji, złożone dokumenty bowiem z uwagi na daty ich sporządzenia nie mają charakteru nowości, samo zaś ich „odnalezienie” przez powoda nie może uzasadniać uznania ich za nowe dowody w sprawie, skoro pochodzą one od niego lub otrzymał je znacznie przed wydaniem w sprawie zaskarżonego wyroku.

Do ustaleń faktycznych niezbędnych w sprawie należało, z uwagi na charakter sprawy, dołączyć także ustalenie, że w toku niniejszego postępowania nie tylko w oparciu o oświadczenia powoda, ale przede wszystkim w oparciu o dowody przeprowadzone w sprawie, w tym przede wszystkim dowód z biegłego grafologa pozwana uzyskała pełną świadomość,

że nabyte przez nią w drodze cesji materialnoprawne roszczenie wobec powoda nie istnieje z uwagi na sfalszowanie przez nieznaną osobę podpisu powoda na umowie kredytu.

Mimo tej wiedzy pozwana nadal podtrzymywała w sprawie swe stanowisko co do żądania oddalenia powództwa, opierając się na przesłankach o charakterze formalnym.

Zgodnie z art. 509 kc, poprzez umowę cesji wierzyciel przenosi na osobę trzecią wierzytelność. Zgodnie z art. 513§ 1 kc, dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

Rację należy przyznać apelacji, że w sprawie mamy do czynienia z dwoma prawomocnymi orzeczeniami sądowymi, które niejako sobie przeczą, poza nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 21 maja 2010r., I Nc 30299/10 Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie został jeszcze wydany prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 3 marca 2005r., sygn. akt I C 601/03.

Wskazana okoliczność sama w sobie nie stanowi podstawy do uznania zasadności roszczenia powoda. Wskazany wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach niewątpliwie bowiem powstał przed powstaniem tytułu wykonawczego, którego dotyczy postępowanie.

Należy też przyznać rację skarżącemu, że nie jest rolą strony dokładne przytoczenie podstawy prawnej roszczenia, z jakim występuje do Sądu. Jego zadaniem jest natomiast jednoznaczne sformułowanie żądania i przytoczenie okoliczności faktycznych na jego uzasadnienie. Powód tych wymogów dochował. Już w pozwie podniósł, że egzekwowanie przez pozwanego nieistniejącego w związku z przywołanymi okolicznościami roszczenia materialnoprawnego narusza zasady współżycia społecznego. Zgłoszony w tym miejscu zarzut nie został dokonany z naruszeniem art. 843§3kpc, a zatem może być przedmiotem rozważania przez Sąd.

W ocenie Sądu Okręgowego sprzeczna z zasadami współżycia jest postawa pozwanej, która najpierw z relacji powoda, a następnie z przeprowadzonego postępowania dowodowego dowiadyuje się o nieistnieniu jej roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, a mimo to nadal chce je egzekwować, co wyraża żądaniem oddalenia pozwu w niniejszej sprawie.

Ów stan świadomości pozwanej, jednoznacznie wynikający z przebiegu niniejszego postępowania, jest okolicznością powstałą po wydaniu nakazu zapłaty z 21 maja 2010r., I Nc 30299/10 Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie.

W ocenie Sądu Okręgowego, zważywszy na art. 316§1 kpc oraz art. 840§1 pkt 2 kpc roszczenie powoda w tych okolicznościach zasługiwało na uwzględnienie. Inny wniosek prowadziłyby do sytuacji, gdy wierzyciel uzyskując świadomość, że jego roszczenie nie istnieje ma prawo bez narażania się na zarzut naruszenia zasad współżycia społecznego do egzekwowania nieistniejącej wierzytelności. Taki wniosek w ocenie Sądu Okręgowego stałby w rażącej sprzeczności z art. 5 kc.

Biorąc pod uwagę odpowiedzialność zbywcy wierzytelności wobec nabywcy co do tego, że wierzytelność mu przysługuje wynikającą z art. 516 kc, uwzględnienie roszczenia powoda w żaden sposób nie zamknie pozwanej dochodzenia swych roszczeń wobec zbywcy.

W tych okolicznościach, uwzględniając zarzut apelacji dotyczący naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 5 kc, a tym samym art. 840 kpc apelację należało uwzględnić, zmieniając tym samym zaskarżony wyrok na podstawie art. 386§1kpc.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na art. 98§1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc, obciążając nimi w całości pozwaną. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika powoda z urzędu ustalone w oparciu o §6 pkt 5 w zw. z §2 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu(t. jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 490)

Podobnie obciążono ją na podstawie art.113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi tymczasowo wyłożonymi przez Skarb Państwa.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc, zaliczając do nich koszt udziału w sprawie pełnomocnika powoda – na podstawie § 12 ust.1 w zw. z §6 pkt 5 oraz w zw. z §2 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 490).

SSR(del.) Roman Troll SSO Tomasz Tatarczyk SSO Gabriela Sobczyk